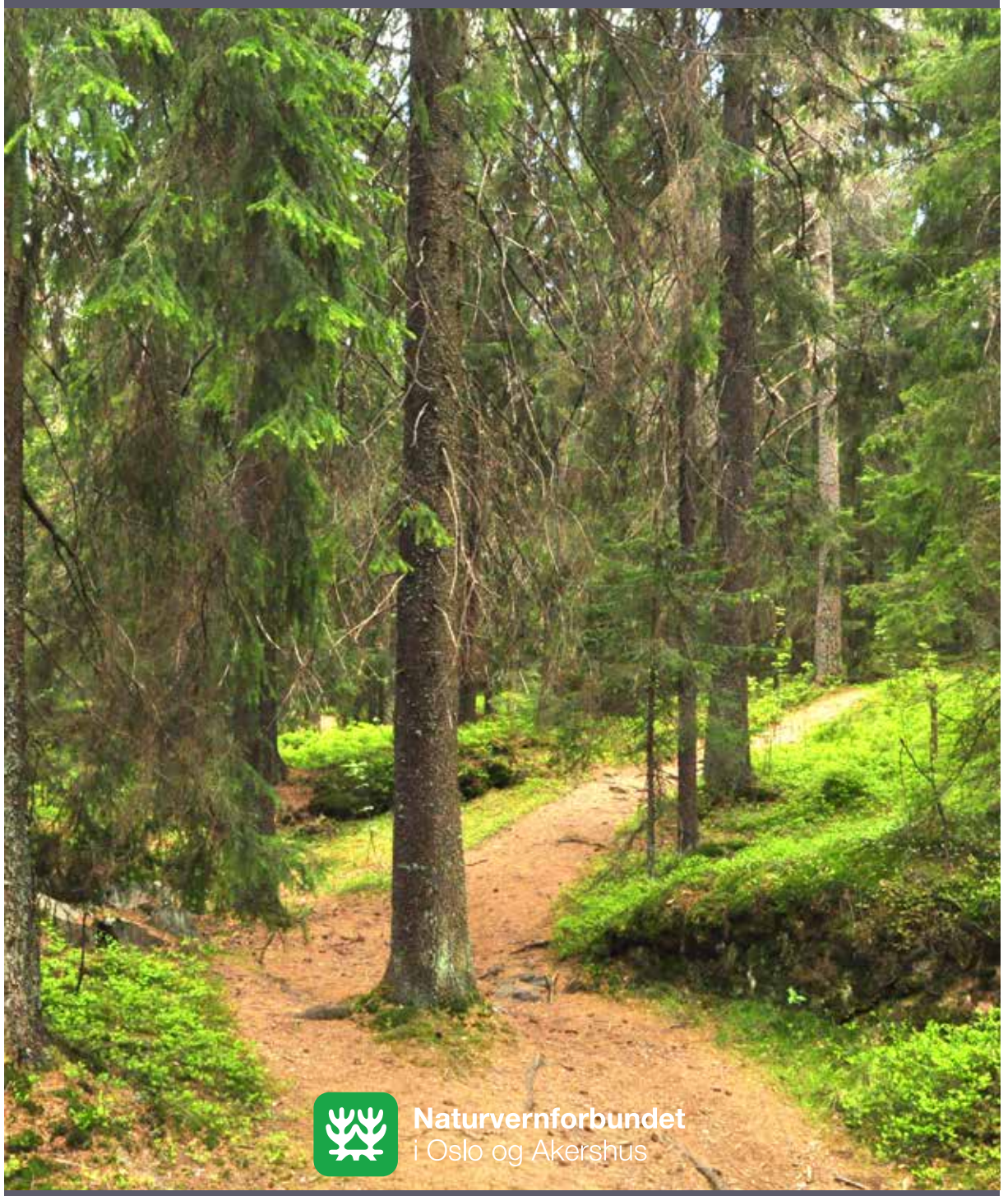

BESTILL MARKAKALENDEREN FOR 2016 – SE BAKSIDEN

GREVLINGEN

MEDLEMSBLAD | NATURVERNFORBUNDET | OSLO OG AKERSHUS (NOA) | NUMMER 3 | 2015 | 34. ÅRGANG

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

AKTIVITETSKALENDER

ONSDAGSKVELDSTURER - SE SIDE 16

MER INFORMASJON OG EVENTUELLE ENDRINGER FINNES PÅ WWW.NOA.NO

ONSDAGSFORUM STED OG TID: MARIBOES GATE 8, 5. ETASJE, KL. 18.00–20.00

21. OKTOBER: NOAs syn på Markaforvaltning Innleder: Bjørn Faafeng, NOAs Markagruppe
Er ikke forvaltningen av Oslomarka blitt bedre etter at markaloven ble vedtatt i 2009? Jo, markagrensene ble endelig lovfestet og deler av forvaltningen er samlet under Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Men mye kan bli bedre. Truslene mot markanaturen er mange, og forvaltningsregimet er ikke tilpasset problemenes omfang og kompleksitet. Dette og mer til vil du få høre om.

4. NOVEMBER: NOAs syn på skogforvaltning Innleder: Anne Sverdrup-Thygeson
Anne Sverdrup-Thygeson er professor i bevaringsbiologi på Institutt for Naturforvaltning ved NMBU og vitenskapelig rådgiver i NINA. Hun forsker og underviser innenfor naturforvaltning, bevaringsbiologi og bærekraftig skogbruk. I sitt innlegg vil hun legge hovedvekt på hvilke naturgoder skogen gir og det store biomangfoldet der. Vi vil få innsikt i hva som skiller en naturskog fra en kulturskog og hvorfor død ved er levende. Men viktigst av alt, vi skal snakke om hvilke faktorer som er avgjørende for å ivareta skogen – slik at både artene, våre naturopplevelser og andre naturgoder sikres for framtiden.

SØNDAGSTURER

6. SEPTEMBER: Friluftslivets dag ved Sognsvann Turleder: Friluftsetaten i Oslo Kommune.
En lang rekke organisasjoner er invitert til å ha boder ved Sognsvann. Her blir det informasjon om alt fra Speiderforbundet til Nyttevekstforeningen. NOA vil også være representert. Det blir blant annet mulighet til kanopadling og grilling på bål. **Oppmøte:** Sognsvann. **Utstyr:** Vanlig søndagsturutstyr. **Transport:** T-bane til Sognsvann. **Kontaktperson:** Gert-Fredrik Malt, tlf. 920 48 302.

13. SEPTEMBER: Aktivitetsdag på Frønsvoll Aktivitetsleder: NOAs Frønsvollsgruppe.
Frønsvoll har mange tilbud til barn og unge. Her er det kviger på beite, grønnsaker, bier og ved som skal hogges. Grillene er klare til steking av medbrakt mat. Det blir servert kaffe og vafler. For de som er interessert, blir det spennende tur i eventyrskogen. Kanskje møter vi Huldra? **Utstyr:** Vanlig søndagsturutstyr. **Transport:** T-bane til Tryvann. **Kontaktperson:** Jan Häusler, tlf. 982 99 669.

20. SEPTEMBER: Barnefamilietur til Lutvann Turleder: NOAs barn og naturgruppe.
Oppmøte: Ved Trosterud (Kiwi) kl. 11:00. **Utstyr:** Vanlig søndagsturutstyr. **Kontaktperson:** Maria Andersen, tlf. 992 26 540.

11. OKTOBER: Sidesprang i Godbekken friluftreservat Turleder: Ragnar Thoen.
Høstens vakreste eventyr er «sidespranget» som blir arrangert i Godbekken friluftreservat den 11. oktober. Folk på vei fra Ullevålseter til Sognsvann blir oppfordret til å ta en alternativ og merket sti gjennom eventyrskogen. Ved Øvre Blanksjø venter bål, kaffe/solbær toddy og kjeks/kaker. **Kontaktperson:** Ragnar Thoen, tlf. 951 24 141. **Utstyr:** Vanlig søndagsturutstyr. **Transport:** T-bane til Sognsvann. **Oppmøte:** Veien fra Ullevålseter til Sognsvann ved Store Åklungen mellom kl 11 og 15.

25. OKTOBER: UFSE-URVE tur til Krokskogsstupene Turleder: Gjermund Andersen, NOA.
En tur i beste Nils-Borchgrevinks-tradisjon etter prinsippet: «I utide, på ustede, på umåte». Det er en lang tradisjon i NOA å gjennomføre en UFSE-URVE tur til Krokskogsstupene i høstmørke, regn og vind. Vi tar oss på gamle veifar og i terrenget opp til Hvalpåsen. Et vilt, vakkert og nærmest uberørt stykke natur med gammelskog, bratte fjellvegger og en særegen vegetasjon. Det blir bålkos og hygge uansett vær. **Kontaktperson:** Susanne Lemmingsson (NOA), tlf. 472 32 242. **Utstyr:** Varme klær etter forholdene, godt skotøy, sitteunderlag og termos/niste. Hodelykt/lommelykt er nødvendig! **Transport:** Buss T4 fra Oslo bussterminalen kl 09:40 mot Hønefoss til Sønsterud (etter Sønsterud tunnelen) ved E16. Mulighet for parkering rett etter tunnelen. Retur ca. kl. 16:30 fra Sønsterud (timesrute). Sjekk rutetider! **Oppmøte:** Bussholdeplassen Sønsterud på E16 mot Hønefoss kl 10:30.

VED SPØRSMÅL TA KONTAKT MED NOA 22 38 35 20 ELLER TURLERER

GREVLINGEN

Medlemsblad
Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus (NOA)
Maridalsveien 120
0461 Oslo

Telefon 22 38 35 20
noa@noa.no
www.noa.no

Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør:
Tonje Schou Teigland
920 28 149
tonjesteigland@outlook.com

Forsidebildet:
Her i denne naturen på
Grefsenkollen er det plan-
lagt «aktivitetssoner». NOA
mener det almenne friluftsliv-
et bør prioriteres her.
Foto: Gjermund Andersen.

© Naturvernforbundet i
Oslo og Akershus 2015
All tekst i artiklene kan fritt
gjengis med referanse til
Naturvernforbundet i Oslo
og Akershus' kvartalskrift
Grevlingen, årgang,
nummer, artikkelforfatter
og artikkel. Fotografiene
skal kun kunne gjengis
etter innhentet tillatelse
av fotograf og Grevlingens
redaksjon.
ISSN 0803-6357

BLI MEDLEM
GI NATUREN EN STEMME

MEDLEMSKONTINGENT:
Hovedmedlem: 390,-
Familiemedlem: 450,-
Student: 200,-
Førsteårskontingent
for student: 50,-
Pensjonist: 200,-

Kontoret på Vøienvolden
er åpent mandag, tirsdag
og torsdag, kl. 10–14.

Grevlingen blir trykket på
100% resirkulert papir og
er miljøvennlig produsert
og derfor svanemerket.

Trykk: itGrafisk
Opplag: 5.400

LEDER – DER DET SKJER

Oslo og Akershus. Det er her det skjer. Oslo og Akershus er det området i Norge med flest sjeldne naturtyper. Det er også spådd stor vekst i innbyggertall, vi trenger flere arbeidsplasser og det er økt transportbehov. Samtidig er vi nødt til å sikre kort avstand til friluftsliv og grønne lunger. Det er ikke vanskelig å se at her trengs det nøye samarbeid mellom forskjellige aktører, kunnskap fra eksperter og organisasjoner, og vi trenger rett og slett at folk engasjerer seg. Det er jo viktig at avgjørelsene som blir tatt er både kunnskapsbaserte og demokratiske, utbygging er alles business. Det blir alles business både med tanke på nærmiljø og på klimaforandringer.

NOA er et bevis på at man ikke kan ta for gitt at det er kloke valg som blir tatt og at interesser blir tatt vare på dersom man ikke blander seg. Men det er ikke sikkert det er like enkelt å se hvor natur og miljøspørsmål og ens egen hverdag eller fremtid flettes sammen. Organisasjoner og medier blir i denne situasjonen viktig i formidlingen av natur- og miljøsaker, å vise frem at en sak har flere sider som må tas med videre i utviklingen. Det skal ikke bare være for eksempel de med pengeinteresser, forskere eller andre som er direkte involvert i en sak som

skal ha noe å si for utviklingen videre.

Valget nærmer seg. Denne utgaven av Grevlingen kan fungere som en guide for den som vil gi sin stemme til de som kan garantere for tiltak som NOA mener er viktige for naturen og miljøet i Oslo og Akershus. Undertegnende og representanter fra lokallag har mast på politikere og partikontorer i ferieperioden, og heldigvis har vi fått svar på spørsmålene fra nesten alle. Svarene skulle i utgangspunktet være ja eller nei. Flere av svarene fra politikerne er utdypet mer enn det, og noen av svarene ble veldig lange, slik at der hvor verken et klart ja eller et klart nei er svart har jeg tatt med den delen av teksten som var mest relevant til akkurat det spørsmålet som ble stilt.

Tonje Schou Teigland, redaktør

ARTIKLENE I DENNE UTGAVEN AV GREVLINGEN

- Velg natur og miljø
– grønn guide til høstens kommunestyre- og fylkestingsvalg
- Fjordbyparken - en grønn gave til Oslo
- NOAs markering av Verdens Miljødag
- Jørgen Stubbesitter
- Bokspalten

Tonje Schou Teigland.

Grevlingen gir seg ikke, men forsvarer innbitt sin region. Grevlingen biter seg derfor fast og slipper ikke tak før hensikt og mål er nådd. Dette er også NOAs oppgave.

TELEFONEN VÅR ER BETJENT MANDAG, TIRSDAG OG TORSDAG FRA KL 10.00 TIL KL 14.00.

Skogøkologi

NOA arrangerer kurs i registrering av biologiske verdier i skog. Helgen 18. til 20. september skal ekspertene i BIOFOKUS ha registreringstur til Spålen-Katnosa-området, og et mindre antall av NOAs medlemmer kan få bli med for å lære. De som vil bli med i det videre vernearbeidet for Marka vil bli prioritert. Interessert? Ta kontakt med Gjermund Andersen på e-post: gjermund@noa.no eller ring Gjermund på NOA kontoret 22 38 35 20.

Påmelding senest onsdag 7. oktober.

Vi trenger frivillige

Til høsten skal NOA være tilstede på og holde arrangementer som vi trenger din hjelp til å gjennomføre. Har du mulighet til å stå på stand med NOA eller lede tur i Eventyrskog? Vi skal være med på:

- Friluftslivsdagen på Ravnkollen, lørdag 5. september, kl 12.00–16.00
- Friluftslivets dag på Sognsvann, søndag 6. september, kl 9.30
- Aktivitetsdag på Frønsvoll, søndag 13. september
- Familiesøndagstur til Lutvann, søndag 20. september

Vi trenger frivillige til disse helgearrangementene. Har du mulighet til å hjelpe oss? Kontakt maria@noa.no.

Velg natur og miljø

En grønn guide til høstens kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Nå er tiden inne for å sette søkelyset på politikere i Oslo og Akershus. NOA, Grevlingen og noen av Naturvernforbundets lokallag i Oslo og Akershus har sendt ut kritiske spørsmål for å finne ut hvor politikere står i forskjellige saker og for å veilede medlemmer som vil stemme grønt i valget i august. De første ti spørsmålene er stilt av NOA og handler om saker som NOA engasjerer seg i. Etter de 10 første spørsmålene følger spørsmål som lokallag har stilt lokale politikere.

En presentasjon av partiene og deres førstekandidater på listene i Oslo og Akershus

Akershus Arbeiderparti

Førstekandidat Tonje Brenna

Oslo Arbeiderparti

Førstekandidat Raymond Johansen

Foto: Arbeiderpartiet/Creative Commons.

Akershus Fremskrittsparti

Førstekandidat Vibeke Limi

ikke besvart

Oslo Fremskrittsparti

Førstekandidat Carl I. Hagen

Akershus Høyre

Førstekandidat Anette M. Solli

ikke besvart

Oslo Høyre

Førstekandidat Fabian Stang

Foto: CF Wesenberg

Akershus Kristelig Folkeparti

Førstekandidat Lars Salvesen

Oslo Kristelig Folkeparti

Førstekandidat Erik Lunde

Akershus Miljøpartiet de Grønne

Førstekandidat Øyvind Solum

Foto: CF Wesenberg

Oslo Miljøpartiet de Grønne

Førstekandidat Lan Marie Nguyen Berg

Foto: CF Wesenberg

Oslo Rødt

Førstekandidat Bjørnar Moxnes

Foto: Kenneth Sortland Myklebust

Akershus Senterparti

Førstekandidat Morten Vollset

Oslo Senterparti

Førstekandidat Aisha Naz Bhatti

Akershus Sosialistisk Venstreparti

Førstekandidat Gjermund Skaar

Oslo Sosialistisk Venstreparti

Førstekandidat Marianne Borgen

Akershus Venstre

Førstekandidat Solveig Schytz

Oslo Venstre

Førstekandidat Guri Melby

Oslo Fremskrittsparti Leder av byutviklingskomiteen Øystein Sjøtveit har svart på spørsmålene.

Akershus Fremskrittsparti

Førstekandidat Vibeke Limi har ikke svart.

Akershus Høyre

Førstekandidat Anette M. Solli har ikke svart.

Osloområdet er landets biologisk rikeste område, men samtidig det området som er under sterkest byggepress. Spesielt verdifull natur («naturtyper») utgjør bare små flekker av Oslos areal og Akershus' areal.

SPØRSMÅL 1**Vil ditt parti prioritere bevaring av disse siste naturområdene framfor andre formål i arealforvaltningen?**

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Akershus AP

Dette gjelder i kommunene. Så langt fylkeskommunen kan påvirke dette: Ja, disse områdene bør vernes så langt det er mulig.

Oslo AP

Ja.

Oslo FRP

Nei.

Oslo Høyre

Høyres mål er å overlate naturen i minst like god stand til neste generasjon. Det er programfestet, og det forplikter. Det skal derfor ikke herske noen tvil om at Oslo Høyre vil verne marka som et viktig rekreasjonsområde og at vi vil ta vare på naturen i vårt nærmiljø.

Akershus KRF

Ja.

Oslo KRF

Ja.

Akershus MDG

Ja, men vi går også mot nedbygging av dyrkbar mark.

Oslo MDG

Ja.

Oslo Rødt

Ja.

Akershus SP

Akershus Sp er opptatt av å ta vare på det biologisk mangfoldet og føre en konsekvent og langsiktig grønn arealpolitikk.

Oslo SP

Ja.

Akershus SV

Ja.

Oslo SV

Ja.

Akershus Venstre

Ja.

Oslo Venstre

Ja.

Den flotte og sjeldne orkideen Myrflange.

I Osloomarka er det fortsatt en rekke områder med store opplevelsesverdier (eventyrskog) og/eller stor biologisk verdi som ikke er vernet, og som derfor er fritt vilt for industriskogbruk.

SPØRSMÅL 2

Vil ditt parti støtte arbeidet for å få disse områdene vernet etter naturmangfoldloven eller Markaloven?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Akershus AP	Eventyrskog er også kommunenes ansvar. I den grad fylkeskommunen kan påvirke bør områdene tas vare på som grønne lunger i hele fylket.
Oslo AP	Arbeiderpartiet vil verne viktige natur- og friluftsområder i Oslo. Om området skal vernes, og etter hvilken lov er avhengig av hvilket område.
Oslo FRP	Nei, og områdene er ikke «fritt vilt».
Oslo Høyre	Mitt inntrykk er at Markaloven, og andre vernelover som f.eks Kulturminneloven gir et sterkt vern for naturområdene som omkranser byen vår. Byrådet har dessuten i sitt forslag til kommuneplan frem mot 2030 lagt stor vekt på å ta vare på marka og det biologiske mangfoldet.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Ja.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Akershus Sp mener det i dag er tilstrekkelig vern av skogen.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Markagrensen ble fastsatt i Markaloven i 2009. Likevel ser vi en tendens til at noen fortsatt ønsker å ta biter av Marka.

SPØRSMÅL 3

Kan ditt parti garantere for Markagrensen i den kommende perioden?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Akershus AP	Ja.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Nei.
Oslo Høyre	Høyre vil bevare marka på dagens størrelse. Samtidig er jeg åpen for at man i enkelte tilfeller kan justere grensen som opprinnelig var teknisk og økonomisk betinget. Den opprinnelige markagrensen stammer fra 1930-tallet og var en strek.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Ja.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Akershus Sp er åpne for å justere markagrensa noe der det er naturlig. Hvis det ikke settes i verk tiltak som demper flyttestrømmen mot det sentrale Østlandsområdet, og det blir mulig å etablere nye boområder i skogsområder som egner seg, vil mye av den beste matjorda som ligger i nærheten av stasjonsbyene på Romerike, bli bygd ned.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Skogbruket er den største trusselen mot naturopplevelse og friluftsliv i Marka. Skogbruket ble ikke regulert i Markaloven, og Landbruksdepartementet har ikke fulgt opp Stortingets krav om å tilpasse regelverket til Markalovens intensjoner.

SPØRSMÅL 4

Vil ditt parti støtte et krav om prioritering av friluftsliv, naturopplevelse og idrett i et nytt regelverk for skogbruket?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Flatehogst gir et helt annet inntrykk av skogen.

Foto: Gjermund Andersen.

Akershus AP	Ja.
Oslo AP	-
Oslo FRP	Nei.
Oslo Høyre	Mitt inntrykk er at våre medarbeidere i Oslo kommunes etater passer på marka og sier ifra dersom det skjer noe i strid med lovverket. Det er hele 19 kommuner som deler på Oslomarka, men det er opp til Stortinget om man ønsker å endre Markaloven.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Oslo KrF har ikke noen vedtatt politikk på skogbruk, men vi ønsker å prioritere naturopplevelser, idrett og friluftsliv i Marka.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Akershus Sp mener ikke skogbruket er den største trusselen mot naturopplevelse og friluftsliv i marka. Med praktisering av skoglovens regler for varsling, drift og rydding mener Sp friluftslivet og skogbruket kan sameksistere på en utmerket måte.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Vi har ikke politikk som går direkte på skogbruket, men friluftsliv, naturopplevelse og idrett er viktig for oss, og må prioriteres.

Indre Oslofjord er et viktig natur- og friluftsområde under hardt press fra utbygging, utfylling, privatisering, støy og forurensning.

SPØRSMÅL 5

Vil ditt parti bidra til vern av sårbare naturområder og prioritere allmennhetens friluftsliv i forvaltningen av fjordområdene?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

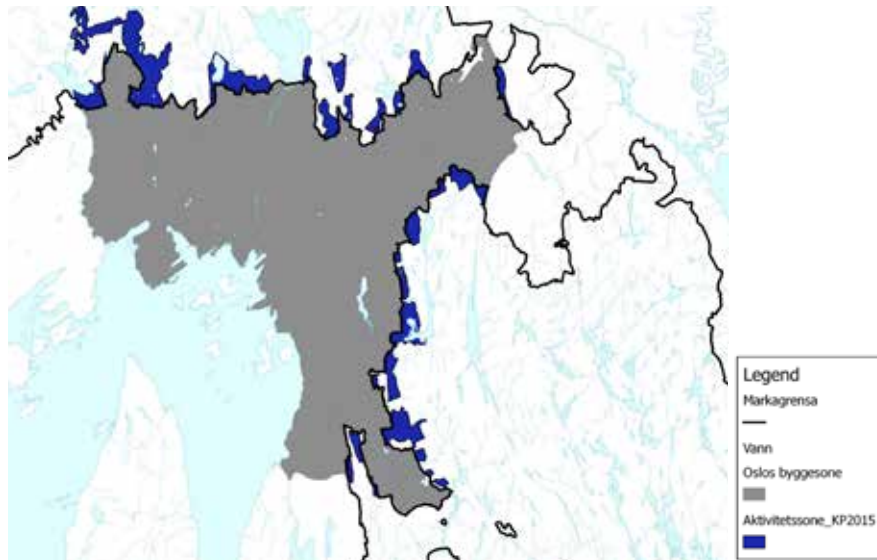
Indre Oslofjord sett fra Ekeberg.

Foto.: Tønje Schou Teigland.

Akershus AP	Ja. Vi har prøvd så langt det er mulig gjennom fylkeskommunens innsigelsesinstitutt ift kommunene.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Ja.
Oslo Høyre	Oslo Høyre vil bevare byens blågrønne preg og fjorden er en viktig del av dette. Jeg synes hele Fjordbyen er et godt eksempel på hva vi mener er god miljøpolitikk.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Ja.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Vi vil prioritere allmennhetens interesser i forvaltningen av fjordområdene.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Kart over planlagte «aktivitetssoner».

Det enkle, uorganiserte friluftslivet utøves av nær sagt alle. Særlig nærområdene til bebyggelsen er viktige for friluftslivet. Samtidig er det sterke ønsker fra særinteresser for å få benytte nærområdene til ulike anlegg. NOA ønsker en konsentrasjon av anleggskrevende aktiviteter i mindre, vel avgrensede områder langs Markagresen.

SPØRSMÅL 6

Vil ditt parti prioritere det allmenne friluftslivet i nærmarka og støtte kravet om konsentrasjon av anleggskrevende aktiviteter?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Akershus AP	Ja.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Ja.
Oslo Høyre	I Oslo Høyre mener vi derfor at vi best verner marka gjennom aktivt bruk der så mange som mulig kommer seg ut og får et eierskap til naturen. Vi vil derfor tillate at det i noen områder av den bynære marka settes opp installasjoner til bruk til idrett og annen aktivitet, samtidig som vi skal ta vare på den unike naturen. Jeg skal være ærlig på at det er vanskelig å finne den perfekte balansen for det er mange ulike interesser som møtes i marka.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Ja.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Sp er opptatt av å legge til rette for og sikre det allmenne friluftslivet i nærmarka. «100 m skoger» og/eller korridorer med skog fra tettbebyggelsen og ut til friområder må sikres. Slik regulering kan og bør ivaretas i kommuneplaner, reguleringsplaner og utbyggingsavtaler.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Norge har en svært liten matberedskap. Kornjorda er under sterkt utbyggingspress.

SPØRSMÅL 7

Kan ditt parti garantere for en streng jordvernpolitikk utenom de prioriterte knutepunktene i den samordnede planen for areal og samferdsel i Oslo og Akershus?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Matjord på Tanumplåtået i Bærum.

Foto: Øyvind Grimmer.

Akershus AP	Arbeiderpartiet vil at videre utbygging i fylket skjer i eksisterende byer og tettsteder framfor at landbruksområder, natur- og kulturlandskap bygges ned. Vi kan imidlertid ikke gi en slik garanti, men anmode kommunene om å prioritere fortetting framfor bruk av matjord til annet.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Nei.
Oslo Høyre	I Oslo, hvor jeg er ordfører, er det egentlig ikke en aktuell problemstilling å bruke matjord til utbyggingsområder.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	KrF legger til grunn et strengt jordvern.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Akershus Sp er krystallklare på at vi vil ta vare på all matjord.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Dette er et spørsmål som Akershus Venstre bør svare på, men Oslo Venstre stiller seg bak jordvern utenfor knutepunktene.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Det varslede trafikkaoset i forbindelse med utbedring av tunneler i Oslo uteble – folk tilpasset seg dårligere veikapasitet ved å reise til andre tidspunkt, sykle, gå eller ta kollektive transportmidler.

SPØRSMÅL 8

Gir denne lærdommen grunnlag for å revidere Oslopakke 3 med sikte på å bygge mindre veikapasitet enn planlagt?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Stenging i Smestad-tunnelen førte til mindre trafikkaos enn forventet.

Foto: Tomje Schou Iengland.

Akershus AP	Vi vil selvsagt ta dette med oss inn i reforhandlingene, men en region som vokser må dimensjonere både kollektivtilbud og vegkapasitet.
Oslo AP	Erfaringene fra utbedringer av tunneler i Oslo gir oss verdifulle lærdommer. Arbeiderpartiet vil reforhandle Oslopakke 3. Målet med en reforhandling er å prioritere kollektivtrafikken i større grad, særlig ny t-banetunnel i Oslo sentrum. Det er også viktig for Arbeiderpartiet at veiutbygginger ikke fører til økt privatbilisme inn i Oslo sentrum og at utslippene ikke går opp.
Oslo FRP	Nei.
Oslo Høyre	Jeg mener det er for tidlig å konkludere med hva tunellstengingene på Ring 3 har ført til av varige endringer i folks reisevaner. Oslo Høyre er derimot tydelig på at fremtidig vekst i persontrafikken skal skje med kollektiv, gange og sykkel.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Oslopakke 3 skal revideres i 2016, og Oslo KrF mener absolutt det er grunnlag for å skalere ned utbygging av vei og tilsvarende skalere opp kollektiv- og sykkelsatsing i pakken.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Oslopakke 3 skal reforhandles etter valget. I den forbindelse er det viktig for Sp å få til en sterkere satsing på kollektivtransport og gang- og sykkelveier.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja. Oslopakke 3 skal reforhandles etter valget (det ligger i avtalen). Avveing mellom hvor mye ressurser som skal brukes på kollektivtiltak og vei (og prioritering av sykkelvei), hvilke prosjekter som skal ha høyest prioritet samt hvordan bompenger skal brukes til å regulere trafikken vil være en del av disse forhandlingene. Dette skjer og ville skjedd uavhengig av erfaringene som nå gjøres i tunnellarbeidene i Oslo, men det er klart at vi legger merke til hvordan folk tilpasser sine reisemønstre.
Oslo Venstre	Ja.

Tunnelkapasiteten er avgjørende for å transportere flere mennesker med T-bane og tog inn til, og gjennom Oslo.

SPØRSMÅL 9

Vil ditt parti prioritere igangsette bygging av ny T-banetunnel og ny jernbanetunnel gjennom Oslo?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Tunnelen på Majorstuen.

Foto: Tonje Schou Feigland.

Akershus AP	Ja.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Ja.
Oslo Høyre	I Oslo Høyre er vi klare på at ny t-bane tunnel gjennom sentrum er helt nødvendig for å bygge et robust kollektivtransportsystem for fremtiden. Vi vil løfte ny t-bane tunnel høyere opp når vi skal reforhandle f.eks. Oslopakke 3. Når det gjelder jernbanetunnel vil den kommende utredningen for transport i hovedstadsregionen, det såkalte Oslo-navet, gi flere svar på hva behovet er.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Ja, men dette er også et nasjonalt spørsmål, og vi er avhengige av bevilgninger fra Stortinget for å få gjennomført dette.
Akershus MDG	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	Ja.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Ja.
Akershus Venstre	Ja.
Oslo Venstre	Ja.

Oslo og Akershus er i ferd med å utvikle en felles areal- og samferdselsplan som skal sikre at veksten i antall innbyggere ikke bidrar til mer bilbruk og at det aller meste av bebyggelsen derfor må konsentreres rundt kollektivtrafikkens knutepunkter.

SPØRSMÅL 10

Vil ditt parti bidra til denne politikken gjennom å gjøre planene bindende for kommunene og bydelene?

Akershus FRP og Akershus Høyre har ikke svart.

Areal- og samferdselsplanen skal tilrettelegge for miljøvennlig ferdsel.

Foto: Tonje Schou Feigland.

Akershus AP	Ja.
Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Nei, spørsmålet viser at den som spør ikke har kunnskap.
Oslo Høyre	Knutepunktfortetting har vært vedtatt politikk i Oslo i 15 år.
Akershus KRF	Ja.
Oslo KRF	Knutepunktbasert fortetting er gjeldende politikk i Oslo.
Akershus MDG	Ikke nødvendigvis, for vi er redd den kan svekke innsigelsesmuligheter og åpne for nedbygging av matjord og verdifull natur nær definerte sentrumsområder.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Akershus SP	For at areal- og transportplanen skal fungere må den ligge til grunn for kommunenes arealpolitikk og være grunnlag for innsigelser fra regionale myndigheter. Sp mener regional arealpolitikk er viktig og nødvendig for en grønn utvikling.
Oslo SP	Ja.
Akershus SV	Ja.
Oslo SV	Oslo SV vil ha sterkere forpliktende samarbeid mellom Oslo og kommunene i Akershus innen areal- og samferdselspolitikk.
Akershus Venstre	Ja. Når planen er vedtatt vil den være bindende for kommunene og vil være grunnlag for evt innsigelser både fra fylkeskommunen og fra staten.
Oslo Venstre	Knutepunktbasert fortetting er alle.

Spørsmål fra Naturvernforbundet Oslo Vest

Naturvernforbundet Oslo vest med andre foreninger har engasjert seg i utbyggingsplanene av Filipstad. Dette har ledet til et alternativt forslag «Fjordbyparken» som har til hensikt å sikre folks adgang til fjorden og skape et grønt område langs fjorden. Undersøkelser har vist at dette forslaget både med tanke på kostnader og på natur og miljø fremstår som et bedre alternativ enn Plan- og bygningsetatens forslag for Filipstad.

SPØRSMÅL 1

Vil ditt parti gå inn for å utrede et alternativt forslag på samme måte som Plan- og bygningsetatens forslag og med det sørge for at forslaget kan vurderes når denne saken skal behandles politisk?

Oslo AP	Ja.
Oslo FRP	Ja.
Oslo Høyre	Jeg tror ikke Filipstad blir like vellykket om vi ikke bygger tunnel, bl.a fordi det da trolig må bygges en mur av næringsbygg for å unngå støy og annen miljøbelastning fra E18 og det vil være et brudd med planene og ønskene vi har for Fjordbyen hvor vi vil åpne byen for fjorden, ikke stenge den. Det kan bli aktuelt å gå inn for å utrede deler av et slikt alternativt forslag.
Oslo KRF	Ja.
Oslo MDG	Ja.
Oslo Rødt	Ja.
Oslo SP	Ja.
Oslo SV	Vi har ikke formelt behandlet hva vi skal stemme for ennå, men vi er veldig positive til Fjordbyplanens forslag om et stort parkdrag på Filipstad.
Oslo Venstre	Nei, ikke hele, men viktige deler av den.

Scandinavian Development AS med Erik Bøhler og Christen Sveaas på eiersiden, ønsker å bygge ut en gammel hage på 915 m2 i Gyldenløvesgate 15. Hagen er regulert til spesialområde-bevaring (park) av Bystyret i 2010. Gyldenløves gate 15 er oppført på Byantikvarens gule liste for verneverdige bygninger og anlegg. Hagen inneholder i tillegg til en stor blodbøk og hengeask også en rekke interessante hageplanter fra 1800-tallet. Eiendommen ligger i en del av Frogner som iht kommuneplan 2030 har behov for park.

SPØRSMÅL 2

Vil ditt parti stemme for at byggeplanene stoppes og at eiendommen bevares som en grønn lunge?

Oslo AP	Arbeiderpartiet har tidligere stemt i mot utbyggingen av hagen i Gyldenløves gate 15, og har ikke endret standpunkt i denne saken.
Oslo FRP	
Oslo Høyre	Saken du nevner er som kjent til behandling i Plan- og bygningsetaten, og er ikke lagt frem til politisk behandling enda. Vi ønsker å la alle få si sitt før vi danner oss en mening.
Oslo KRF	Vi har foreløpig ikke tatt stilling i denne saken.
Oslo MDG	Vi i Miljøpartiet De grønne mener at hele hagen i Gyldenløves gate 15 må bevares som park.
Oslo Rødt	Ja.
Oslo SP	Ja.
Oslo SV	Ja.
Oslo Venstre	Vi stemte for bevaringsreguleringen i 2010 og vil stemme for bevaringsregulering igjen.

Spørsmål fra Naturvernforbundet i Fet

Oslo og Akershus er i ferd med å utvikle en felles areal- og transportplan som skal sikre at veksten i antall innbyggere ikke bidrar til mer bilbruk og at det aller meste av bebyggelsen derfor må konsentreres rundt kollektivtrafikkens knutepunkter. Samtidig vil planen bidra til å bevare mest mulig dyrka mark. For Fet kommune betyr dette også at vi må møte trafikkøkningen med sammenhengende kollektivfelt på veiene inn mot Oslo, et stadig bedre jernbanetilbud og lett tilgjengelige gang- og sykkelveier.

SPØRSMÅL

Vil ditt parti bidra til denne politikken gjennom å gjøre areal- og transportplanen bindende for Fet kommune?

Fet FRP, Fet SV og Fet Venstre har ikke svart.

Fet AP	Ja.
Fet Høyre	Fet Høyre ønsker å tilrettelegge for bosetting både i Fetsund sentrum og i øvrige grender/tettsteder i kommunen. Nye utbygginger skal være i samsvar med Areal- og transportplan for Oslo og Akershus.
Fet KRF	Ja, Fet KrF har lagt inn i sitt partiprogram å jobbe for å etablere en helhetlig transportplan for Fet kommune. Det vil være naturlig å knytte en slik plan opp mot en felles plan for Oslo og Akershus. Men samtidig er det vesentlig at de enkelte kommunene involveres underveis i utforming av planen.
Fet MDG	Ja.
Fet SP	Ja.

Spørsmål fra Naturvernforbundet i Vestby

Vestby kommune har noe av den beste matjorda, særlig for kornproduksjon i Norge. Samtidig legges det stort press på de dyrkingsarealene vi har igjen og det foreligger ikke en bevisst satsing på jordvern i kommunen. Planene om utbygging av Ørajordet er et prosjekt som har kommet opp i den senere tid.

SPØRSMÅL

Kan ditt parti garantere for en streng jordvernpolitikk innfelt i arealplanene for de ulike delene av kommunen og derigjennom eller ved direkte kommunestyrevedtak garantere for å bevare Ørajordet?

Vestby AP, Vestby Høyre og Vestby KRF har ikke svart.

Vestby FRP	Nei, Son har et stort behov for parkeringsplasser. Når vi mangler parkeringsplasser i Son, ser vi beklageligvis behovet for å benytte Ørajordet til en ny parkeringsplass, samt for kollektivtrafikken. Vi kan garantere en fornuftig jordvernpolitikk.
Vestby MDG	Ja. Alle partiene i Vestby har bekreftet at de vil føre en streng jordvernpolitikk kommende periode. Vi vil ha et samarbeid om hvordan parkeringsproblemer i Son kan løses uten at Ørajordet blir berørt.
Vestby SP	Ja vi i Senterpartiet har høy troverdighet i jordvern. Ørajordet vil gjerne bevare men det er vanskelig når det for lengst er regulert til offentlige bygninger.
Vestby SV	Ja, SV er for en streng jordvernpolitikk. Vi ser i dag at boligbygging, togparkering og næring truer dyrkbar mark. Denne utviklingen kan ikke fortsette.
Vestby Venstre	Venstre står for en streng jordvernpolitikk, både nasjonalt og her i kommunen. Vi har en ambisjon for å trekke en grønn linje mellom boligstrøk og landskap – som bestemmer hvor vi bygger og hvor vi ikke skal bygge i fremtiden. Når det gjelder Ørajordet er der regulert til næring / parkering og har vært det flere år.

FJORDBYPARKEN – EN GRØNN GAVE TIL OSLO

Hva synes du om å få en stor park der fergeterminalen til Color Line ligger i dag og gi mulighet for et sammenhengende grønt belte langs fjorden fra Tjuvholmen til Bygdøy? Dette kan bli virkelighet hvis Oslos politikere er positive til det alternative planforslaget Fjordbyparken fra Naturvernforbundet, Oslo Byes Vel og beboerforeningene.

Fjordbyplanen ga håp om at utbyggingen av områdene langs sjøen i Oslo skulle sikre at folk fikk mer adgang til fjorden. I dag vender byen mest ryggen til fjorden, og vi utnytter i liten grad Oslos enestående beliggenhet. Hvor ble det av visjonen om Fjordbyen? Filipstad er det største området som ennå ikke er regulert. Områdereguleringen av Filipstad har konsekvenser for om Frognerstranda kan slippe den tungt trafikkerte E-18 i framtida. Plan- og bygningsetaten har lagt fram sitt forslag, men har vært usedvanlig tunghørt til innvendingene fra NOA fremmet gjennom Naturvernforbundet Oslo Vest. I frustrasjon over å ikke bli hørt ble det gjennomført en plansmie med entusiastisk deltakelse og innspill til arkitektene Niels Torp, Kjell Høy-Pettersen og Arne Sødal. Resultatet er blitt Fjordbyparken – folkets grønne plan for Filipstad.

Endelig ser vi en plan som tar hensyn til byen bak og knytter sammen byen og fjorden. Fjordbyparken gjør det

mulig å legge E-18 under jorda langs Frognerstranda og kan dermed skape et enestående grønt område langs fjorden. Et grønt belte med turvei som forbinder Oslo sentrum med Bygdøy. Fergeterminalen flyttes ut på tuppen av Filipstad og overbygges med et parklokk. Den ødslige biloppstillingsplassen blir i stedet en stor vestvendt park fra Tinkern til fjorden. Denne parken og Frognerstranda skal bli områder for livsglede og utfoldelse. Fjordbyparken skjermer Filipstad for gjennomgangstrafikk, og totalt sett framstår Fjordbyparken miljømessig som det klart beste alternativet for utbygging av Filipstad.

Naturvernforbundet Oslo Vest, Oslo Byes Vel og beboerforeningene har engasjert Asplan Viak AS til å sammenligne kostnadene for de viktigste forskjellene i Fjordbyparken og Plan- og bygningsetatens forslag. Det viser seg at Fjordbyparken er nesten 2 milliarder kroner rimeligere i rene kostnader og neste 3 milliarder rimeligere dersom verdien av den store parken tas med.

Naturvernforbundet krever nå at plansmias forslag blir utredet nærmere slik at Fjordbyparken kan politisk behandles som et alternativ til forslaget fra Plan- og bygningsetaten. Fjordbyparken vil bli en grønn gave til byen!

Forfatterne skriver
at forslaget
Fjordbyparken er et
grønnere alternativ
for Filipstad.

LYST TIL Å BIDRA?

Her finner du en rekke muligheter for å aktivisere deg som naturverner

NOA er inne i en god periode organisatorisk. 400 nye medlemmer, nytt lokallag i Oslo syd, nye arbeidsgrupper og nye prosjekter. Ute i vårt distrikt er det mange signaler om at en ny grønn bølge er på gang, med fokus på bl.a. sykling, parselldyrking, by-bier, humlenes liv og levnet, kamp mot fremmede arter, aksjoner for å ta vare på trær, grønne lunger og større naturområder. Selv om mange trender fortsatt går i gal retning, er dette signaler om at mange begynner å få nok, ønsker en annen utvikling, en grønnere utvikling.

Er du blant disse? Ønsker du å bidra til at de grønne tankene blir tenkt og diskutert, og å presse på for natur- og miljøvennlige løsninger? Da inviterer vi deg inn i ett av NOAs lokallag eller i en av NOAs arbeidsgrupper.

LOKALLAGENE – GRUNNSTAMMEN I ARBEIDET

NOA har nå lokallag i store deler av vårt distrikt. Mange store lag i presskommuner, men også lag i små kommuner med andre typer utfordringer - i begge tilfeller ildsjeler som utgjør en forskjell for natur og miljø i sin kommune. I Oslo mangler vi lokallag i Grorud-dalen, I Akershus er det 8 kommuner vi ennå ikke har et brohode: Aurskog-Høland, Eidsvoll, Enebakk, Frogn, Hurdal, Rælingen, Sørum og Ullensaker. Bor du i en av disse kommunene, og ser behovet for at de grønne verdiene får en sterkere prioritering, vil vi fryktelig gjerne ha kontakt med deg for å finne ut hva vi kan få til sammen. Og bor du i en kommune der det allerede er lokallag, og du har lyst å bidra – så ring eller send e-post til kontaktpersonen. (Lokallagene finnes på side .. red.komm.).

Lokallagene er grunnstammen i naturvernarbeidet. Det er kommunene som bestemmer arealpolitikken, og dergjennom hvordan naturen ivaretas. En våken opinion og hendlekräftige lokale organisasjoner er en forutsetning for et levende lokaldemokrati, og for at også naturens og framtidige generasjoners interesser skal gis vekt i avgjørelsene.

ARBEIDSGRUPPENE

Også faglig er vi i ferd med å utvide aktivitetstilbudet. Naturen og miljøet i Oslo og Akershus har fortsatt mange utfordringer som vi er avhengige av ildsjelens innsats, dersom vi skal få bukt med problemene. Vi har derfor begynt arbeidet med å utvikle «NOAs syn på ...» en rekke forskjellige fagfelt, som vi håper skal bidra til større faglig bredde, politikkutvikling, aktivisering og nye arbeidsgrupper, noe som på sikt vil kunne gi både større politisk tyngde og et tilbud om å bli med på arbeidet for flere, samtidig som hele prosessen kan gi en viktig skolerings-effekt og gjøre det enklere for fylkeslaget å hjelpe lokallagene i konkrete saker.

SÅ LANGT HAR VI OPPRETTET 7 ARBEIDSGRUPPER

- 1 **MARKAGRUPPA**, som arbeider med å ta vare på Markas siste eventyrskoger, påvirke skogbruket i Marka og forsvare det enkle, naturnære, uorganiserte friluftslivet. Kontaktperson: Bjørn Faafeng, e-post: bjanfa@gmail.com, mobil 949 75 775.
- 2 **FJORDGRUPPA**, som skal bidra til at den rike naturen rundt indre Oslofjord blir tatt vare på. Kontaktperson: Jørn Erik Bjørndalen, e-post: jorn.bjorndalen@gmail.com, mobil 480 46 503.
- 3 **FRØNSVOLLSTUTVALGET** drifter NOAs Markabase, 20 minutters gange nord for Frognereteren. Her stelles kulturlandskapet på den gamle setervollen, gis informasjon til publikum og skapes et meget godt miljø for alle som kommer innom. Spesielt barnevennlig med beitende dyr om sommeren og fantastiske akemuligheter på vinteren. I Frønsstallen serverer vi kaffe og toddy ved siden av matpakka til de som ønsker å komme i hus. Kontaktperson: Nikolai Norman nikolainorman@gmail.com, mobil 918 44 282.
- 4 **BARN OG NATUR**. En helt nystartet gruppe som skal bidra til at NOA utvikler et godt tilbud til barn og barnefamilier, til behovstilpassede opplegg for skolen og et tilbud til barnefamilier på fritiden. Kontaktperson: Ingrid Aalstad ingridaalstad@hotmail.com, mobil : 908 92 563.
- 5 **AKTIVITETSUTVALGET** arrangerer NOAs turer og møter. Foredrags- og debattserien «Onsdagsforum» i vinterhalvåret, onsdagsturer i sommersesongen – i tillegg noen søndags- og helgeturer. På sikt kan vi kanskje utvide tilbudet til medlemmene med skolering og temaseminarer? Her er det både behov for gode idéer og praktisk arbeid med arrangementene. Kontaktperson: Aud Kvam, aud.kvam@hotmail.no, mobil: 992 91 484.
- 6 **KOMMUNIKASJONSUTVALGET** er en nystartet gruppe som skal arbeide for at NOAs synspunkter kommer best mulig fram og at foreningen har en lett gjenkjennelig og god profil, som samsvarer med våre idéer og standpunkter. Grappa skal sørge for effektiv kommunikasjon på en rekke plattformer, både de tradisjonelle og på sosiale medier, og til både medlemmer og samfunnet forøvrig. Kontaktperson: Thomas Krogh t.krogh@gmail.com, mobil: 988 39 555.
- 7 **GREVLINGREDAKSJONEN** tar seg av utgivelsen av NOAs medlemsblad. Skriver, samler stoff og bilder og gjør klar for produksjon. Målet er å samordne med den øvrige kommunikasjonsvirksomheten. Redaktør: Tonje Schou Teigland tonjesteigland@outlook.com, mobil: 920 28 149.

Vi ønsker oss også arbeidsgrupper på bymiljø og på areal- og samferdsel. Hvordan skal vi klare å bevare byens grønne kvaliteter, karakter og identitet oppe i den enorme veksten som planlegges. Hvordan unngå at vi drukner i biler? Har du lyst til å arbeide med disse spørsmålene, kan du gjerne ta kontakt allerede nå – kontakt styreleder, Gjermund Anderse, gjermund@noa.no, mobil 952 26 402

HAR DU LYST Å BLI MED PÅ LAGET?

Ta kontakt med kontaktpersonen i det lokallaget eller den arbeidsgruppa som trigger din interesse og arbeidslyst, eller ta kontakt med vår kontorleder, Maria Andersen: maria@noa.no, eller ring 22 38 35 20.

HÅPER Å SE DEG BLANT OSS!

GRØNT DIKT

LJÅEN

Eg er so gamal
at eg held meg til ljå.
Stilt syng han i graset,
og tankane kan gå.
Det gjer ikkje vondt heller,
segjer graset,
å falla for ljå.

Olav H. Hauge

ONSDAGSKVELDSTURER

2. SEPTEMBER: Vandring på Brønnøya Kl 17:30 – ca. 19:30. Turleder: Jørn Erik Bjørndalen. Brønnøya ligger midt i Oslofeltet med havbunnsavsetninger fra kambrosilur med mye skifer og kalkstein. Berggrunnen sammen med et gunstig klima gir opphav til en helt unik natur med sjeldne planter og insekter. Her er det registrert viktige naturtyper som kalkfuruskog, edelløvskog, kalktørring, strandeng, brakkvannsstrand og sumpskog. Jørn Erik Bjørndalen er spesialist på disse naturtypene og sammen skal vi utforske øya og besøke Viernbukta naturreservat. **Kontakt:** Susanne Lemmingson (NOA), tlf. 472 32 242. **Utstyr:** Godt fottøy, klær etter forholdene, sitteunderlag, drikke og niste. **Transport:** kl 16:59 Oslo S tog mot Asker til Lysaker stasjon, kl 17:12, buss 242 mot Nesøya fra Drammensveien nordside til Vendla. 5 min til kabelferje. Retur kl 20:03 (timesrute). Sjekk rutetider! **Oppmøte:** kl 17:30 ved kabelferje mellom Brønnøya og Nesøya.

16. SEPTEMBER: Tur til Blåfjell i Kjekstadmarka Kl 17:30 – ca 20:30. Turleder: Jan Häusler. Blåfjell er et nylig vernet område som omfatter myr, gammel barskog, bekkeløfter, rasmark og rike fuktige områder. Underveis passerer vi Stinaløkka, kjempesteinene ved Småvannsbu, utsiktspunktet ved Verkensmåsan, Blåfjellhytta og Svartvannsdalen. Turen går både på sti og i sumpete, steinete terreng! **Kontakt:** Jan Häusler (Naturvernforbundet i Asker), tlf. 982 99 667. **Utstyr:** Klær etter forholdene, godt fottøy, sitteunderlag og termos/niste, hodelykt er nødvendig. **Transport:** Tog fra Oslo S kl 16:49 mot Hokksund til Asker stasjon, buss 701 kl 17:17 mot Dikemark, holdeplass Dikemark. Retur fra Dikemark kl 20:39 (hver halvtime). Sjekk rutetider! **Oppmøte:** kl 17:30 ved parkeringsplassen på Dikemark.

Fra en tidligere tur på Blåfjell.

Foto: Øivind Grimmer.

7. OKTOBER: Båltur til Puttjernene – høstmørke ingen hindring! Kl 17:30 – ca. 20:00

Turleder: Gjermund Andersen
Området «Hauktjern» i Østmarka er vernet etter § 11 i Markaloven. Søndre Puttjern er et bortgjemt og idyllisk tjern i dette området. Nordre Puttjern har fått hard medfart ifm. Romerikstunnelen. Dersom en skal forvente å se nøkken noe sted i Marka, er dette stedet. Ved Nordre Puttjern samles vi rundt bålet, nyter skaukaffe og medbragt niste mens vi får siste nytt om NOAs vernesaker og aktiviteter ut året. **Kontakt:** Susanne Lemmingson (NOA), tlf. 472 32 242. **Utstyr:** Godt fottøy, varme klær som tåler en gnist, sitteunderlag, termos, niste, hodelykt er nødvendig. Hold av litt plass i sekken til én eller to vedski. **Transport:** Jernbanetorget t-bane 1 mot Ellingsrudåsen kl 17:08. OBS! Sjekk rutetider! Bil: Utfartsparkering i Ole Reistads vei. **Oppmøte:** kl. 17:30 T-banestasjon Lindeberg (på gateplan).

NOAs markering av Verdens Miljødag

NOA markerte Verdens Miljødag i Sofienbergparken den 6. juni med blant annet kongledyrverksted, elsykkel, kaffe kokt over bål, ekspert på spiselige blomster og vekster Catharina Norman, og klorofyllpesto og pasta. Kokkene kunne fortelle at det var hardt arbeid å få presset blomstene til pestoblanding som ble servert alle som kom innom teltet, og i tillegg kom også tiden som brukes på å plukke blomstene. Klorofyllpesto er ikke fastfood. Denne pestoen var likevel så god at den er verdt litt tid og strev. Den er dessuten gratis å lage.

Mat for mage og øyne. Klorofyllpasta med syrin, granskudd og russekål som garnityr.

Her har en satt sammen et fint og fargerikt kongledyr hos NOA.

Foto: Tonje Schou Teigland.

SOLENERGIDAG PÅ BØLER

Naturvernforbundet og Miljøagentene i Oslo sør
ARRANGERER SOLENERGIDAG
SØNDAG 30. AUGUST FRA KL. 12.00.

Einar Wilhelmsen viser fram solcellepaneler montert hjemme hos seg og du kan høre om hvordan sol blir strøm og hvordan du kan få egne solceller. Miljøagentene skal bygge en solovn. Kan vi bruke den til å steke pølser eller koke kaffe?

STED:
Guristuveien 11D
og fellesområdet bak huset.

NORDMARKMARSJEN

Ta del i Norges eldste turmarsj lørdag den 3. oktober. Marsjen er arrangert av Stiftelsen Nordmarkmarsjen og Ryggsekken Tur- og Aktivitetsklubb.

Lang løype er på 32 km og går fra Stryken stasjon og gjennom hele Nordmarka til Sognsvann, og kort løype er på 17 km og går fra Hammeren i nordenden av Maridalsvannet til Sognsvann. Man kan kjøpe mat og drikke i løypa, og kontingent er kr 60,- for voksne og kr 30,-/20,- for barn.

FOR MER INFORMASJON OG KONTAKT:
nordmarkmarsjen.com
[Facebook.com/nordmarkmarsjen](https://www.facebook.com/nordmarkmarsjen)

Jørgen Stubbesitter

MYTER

En av de få soldagene i mai satt jeg i solhellinga oppe i Lauvåsen, ikke lengre fra det yrende livet rundt gapahuken Kjerringfred til gamlekara i HSIL, enn at jeg hørte godpraten og så de enkle stedsriktige gjøremålene. Noen rotet litt til, som alltid ellers i verden, andre ryddet opp – ingen vondord for det. «Ta med deg mer søppel ut av Marka, enn inn!» Slagordet er mer bærekraftig enn ventet. Det var visst OOT som kom med det først. Like treffende som «du skal ikke stjele».

Som timene gikk, gikk solen sin vante gang over himmelen fra øst mot vest. I slike stunder kan tankene svirre løssluppent. Solguden er sentral i mange religioner, avanserte og mindre avanserte. Den første som innså at det var omvendt, og samtidig gjorde noe med det, var en polsk geistlig fra byen Koperninck: Det var jorden som gikk i bane rundt solen. Det var attpå til i de århundrene hvor eimen fra kjetterbålene ennå lå tungt over Europa. Livets uransakelige tilfeldigheter førte likevel til at den brave, meget tapre, munken

overlevde, og hans bevis ble bevart.

Plutselig med en labb på kneet mitt, trekker min kjære turvenn, naboens kloke puddeltispe Leika, meg ut av mitt tankespinn og gjør meg oppmerksom på en annen myte, gjennom intuisjonens irrganger – har dyrene sjel? Nettopp nå i disse dager som menneskets oppkomst på kloden via et nettopp funnet fossilt kjevebein, er forskjøvet til 2,8 millioner år bakover i tid. De syv milliarder menneskene som har levet, pluss de syv milliardene som lever nå, skal ha en særegen plass et sted i det hinsidige. Men min venn Leika skal altså ikke ha en slik plass. Skaff deg Th. Kittelsens mappe med tyve tegninger med det samme spørsmålet «Har ikke dyrene sjæl?» (Den finnes i opptrykk fra 1994.) Jo, da dumheten, forfengeligheten og fordømmene er der, men også gleden og kjærligheten.

Sånn kan det gå når man døser i en solhelling med sin kloke hundevenn.

Vi høres av.

KreativStrek/Sundheil

NYTT KLIMA

SETT OG SAKSET
av Fritjhof Funder

Søndagsåpent [vil si exit Marka-turen?]

Men et samfunn er mer enn forretningsforbindelser. Det er sosiale relasjoner, tykke tradisjoner og mangfoldige variasjoner; ukens rytme og livets puls. Derfor står striden ikke om hva slags marked vi skal påføres, men om hva slags samfunn vi vil ha.

Gudmund Hernes i Morgenbladet, 13.–19. februar 2015.

Mer skal oppå Norges største ferskvanns reservoar

Fremtiden krever en sunn og miljøvennlig transportnæring... Fremtidens næringspark på Gardermoen... Gardermoen Businesspark: På vei til å bli en av Norges største lager- og næringsseventyr...

«Punchlines» i annonsebilag i dagspressen nr. 16, mars 2015, bl.a. signert Geir A. Mo, adm. dir. i Norges Lastebileier Forbund.

Miljø-puritanisme på villspor?

Derfor ser du de svarte flekkene på de vakreste steder: Det er miljømyndighetene som har vært der og satt fyr på rosene eller svidd dem av kjemisk. Og nå skal de altså heller ikke ha syrin utenfor gjerdene. [] Dette klarer jeg ikke snakke om på en hyggelig måte ...

Slottsgartner Thor Johansen om Svartelisten i samtale med Morgenbladet 2. april 2015.

Arne Johan Vetlesen er filosof ved UiO, men en matnyttig sådan. Han sier at "filosofien er et uomgjengelig verktøy for å forstå vår samtid". Her har han fått med seg et knippe skriveføre og kloke medarbeidere fra ulike ståsteder i samfunnet. Slikt blir det en spennende bok av. Og temaet er hot.

Vetlesen går rett på sak: "Den som snakker om klimakrisen, kan ikke tie om kapitalismen". Altså: Klimaendringene må ikke bare sees på som et spørsmål om gasser – gassene er bare et symptom på en mer grunnleggende feil, nemlig vår forbrukende, egoistiske og korttenkte livsstil. Vetlesen konstaterer at "Sterke økonomiske og politiske interesser er fast bestemt på å beholde sin makt til å styre kloden mot stupet, og menneskeheten mot varslet kollektivt sammenbrudd". Man blir ikke glad over å lese slikt. Men det renser tankegangen.

Vetlesen blir periodevis fagfilosofisk og vrien å følge, men bla likevel videre. Hovedbudskapet er enkelt: Overforbruket og livsstilen i den vestlige verden er knyttet til et respektløst og mekanisk bilde av naturen, der vi uten moralske betenkeligheter overskrider naturens tålegrenser, tar grådig for oss av ressursene og presser arter ut av økosystemene. Vi domineres av et antroposentrisk natursyn, der vi setter mennesket i sentrum og betrakter naturen kynisk som en råvareleverandør. Et biosentrisk natursyn derimot setter "liv i sentrum", slik at vi respekterer artenes iboende verdi og holder oss innenfor naturens tålegrenser. Vetlesen spør: Hvorfor har vi ikke hatt en eneste massedemonstrasjon mot fortsatt økonomisk vekst og økt privat forbruk?

Svein Tveitdal, tidligere direktør for FNs miljøprogram, betegner "business as usual" som "en oppskrift på katastrofe". Ikke bare en økologisk katastrofe, men også en økonomisk! Så lenge vi ikke kutter utslippene hardt på hjemmebane er vi et dårlig forbilde.

Biologprofessor Dag Hessen betegner klimatrusselen som "den største individuelle og kollektive utfordring vi

noensinne har stått overfor". Han viser til Stern-rapporten som konkluderte at kostnadene ved å hindre klimaendringer er langt mindre enn å rydde opp etter skadene. Vi trenger en ny etikk som erkjenner vårt ansvar overfor kommende slekter og for ikke-menneskelig liv. Det foregår nå et "ran fra framtiden".

Forfatter Sidsel Mørck siterer Gandhi: "Verden har nok til menneskes behov, men ikke til deres begjær". Hun er i kjent stil nådeløs overfor økonomenes verden, kapitalismen og forbruksdyrkingen.

Leder av Besteforeldre mot global oppvarming, Halfdan Wiik, etterlyser en ansvarsetikk. Våre reelle behov er jo forlengst dekket. Han siterer: "Vi har alt, men det er også alt vi har".

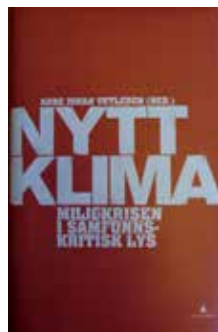
Prest Ole Jakob Løland håper at kirken kan bli miljøbevegelsens viktigste allierte. Han tilbakeviser at Bibelen krever at vi bokstavelig takt skal underlegge oss jorden, men at vi bør respektere og forvalte skaperverket.

Forfatter Freddy Fjellheim betegner miljøkrisen som et historisk sammenbrudd for vår tids maktvaner og menneskebilde.

Man kan risikere å bli sint av å lese denne boka. Kanskje flere burde bli sinte – og vise det?

(Vetlesen har fulgt opp sine samfunnskritiske analyser i den ferske boka *The Denial of Nature*).

Omtalt av Sigmund Hågvar

Arne Johan Vetlesen (Red):
NYTT KLIMA. Miljøkrisen i samfunnskritisk lys.
Gyldendal 2008, 312 s.

LOKALLAG I NOA

Send rettelser til noa@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I ASKER

Kontaktperson: Jan Häusler, Postboks 332, 1372 Asker, 982 99 667, asker@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I BÆRUM

Kontaktperson: Bjørn Kåre Salvesen, Postboks 252, 1319 Bekkestua, 976 76 690, bjorn.kare.salvesen@online.no

NATURVERNFORBUNDET I FET

Kontaktperson: May Oldervik, 997 41 483, fet@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I GORUDDALEN

Kontaktperson: Helen Svensson, 91 76 49 02, hbmsvensson@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I LØRENSKOG

Kontaktperson: Margreta Bondevik, unniaas@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I NANNESAD/GJERDRUM

Kontaktperson: Kåre Hombles, 926 96 375, k.hombles@online.no

NATURVERNFORBUNDET I NES

Kontaktperson: Karin Leonhardsen, 977 38 121, nes@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET PÅ NESODDEN

Kontaktperson: Peter Schjøberg, 66 91 48 50, pschjo@hotmail.com

NATURVERNFORBUNDET I NITTEDAL

Kontaktperson: Hiltrud Hemmersbach, 67 07 95 44, naturvernittedal@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I OPPEGÅRD

Kontaktperson: Mariella Memo, marimemo@online.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO NORD

Kontaktperson: Åke Hartmann, Ullevålsveien 52, 0454 Oslo, 901 01 415, ake.hartmann@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I OSLO SØR

Kontaktperson: Ingvild Melvær Hanssen, 990 04 232, oslosor@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO VEST

Kontaktperson: Georg Reiss, 901 42 331, oslovest@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO ØST

Kontaktperson: Eirik Gran, 958 31 400, osloost@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I SKEDSMO

Kontaktperson: Birgitta Prøis, 977 17 485, birgitta@flangset.net

NATURVERNFORBUNDET I SKI

Kontaktperson: Stein Kr. Martinsen, 930 81 173, gaupestein@online.no

NATURVERNFORBUNDET I VESTBY

Kontaktperson: Kristian Vahl Østbye, Ugleveien 15, 1555 Son, 971 74 728, kristian.ostbye@bym.oslo.kommune.no

NATURVERNFORBUNDET I ÅS

Kontaktperson: Hans Erik Lerkelund, 477 12 456, lerkelund@gmail.com

NATUR OG UNGDOM/NNV - OSLO STUDENTLAG

Kontaktperson: Tora Turøy, 907 24 250, toraturøy@gmail.com

NATUR OG UNGDOM/NNV - ÅS STUDENTLAG

Kontaktperson: Runa Gidske, 415 48 976, naturvern.umb@gmail.com
(les mer på Facebook: www.facebook.com/naturvernnmbu)

KONTAKTPERSONER I REGIONER UTEN LOKALLAG

FROGN Kontaktperson: Sylvi Ofstad, 954 63 522, s-ofstad@online.no

SØRUM Kontaktperson: Helge Njaa, 905 00 728, helge.njaa@goodtech.no

ENEBAKK Kontaktperson: Kjell Arild Ødegård, 473 82 810

AURSKOG-HØLAND Kontaktperson: Yvonne Ødegaard, 477 12 456, yvonneodegaard@gmail.com

SETT OG SAKSET

av Frithjof Funder

Om styring av forskning og læring 1

Eg var ein ihuga realist, glad i fysikk og matematikk. Med det studiet var den verste tida i livet mitt. Det var ein eim av angst i lesesalane. Ingen stilte spørsmål, for det var teikn på veikskap. (Sosiologen Aksel Tjora kunne lett ha hamna i Statoil sjølv.)

Intervju i Dag og Tid 22. mai 2015.

Om styring av forskning og læring 2

Det er ein tanke frå Humbolt-modellen frå 1800-talet, der fagmiljøa sjølve legg premissane for verksemda si. Det er ein konservativ måte å drive universitet på, men det er ikkje sikkert at det er dårleg i seg sjølv. Den sakte utviklinga har eigenverdi. Om vi stadig må snu oss etter marknaden, blir verdiane til universitetet usynlege.

Fra samme intervju i Dag og Tid 22. mai 2015.

Car-mageddon

Tirsdag [2. juni] skulle carmageddon ramme Oslo. Den allereste sprengte kapasiteten på veiene i hovedstaden ble rammet av stengte tunneller. Som vi alle vet uteble problemet. [...] Vi trafikanter forsøker å forutse hva de andre trafikantene vil gjøre. [...] Legg merke til at det er forvirringen som er nøkkelen. Det hele ville ikke fungert om vi hadde perfekt informasjon om hva de andre gjorde. [...] Vi kan ikke få vekk køer med bredere veier – vi kan bare få bredere køer.

Korte klipp fra Sigve Indregard i Morgenbladet 5.–11. juni 2015.

Da er vi i gang med salg av Marka-kalenderen for 2016. Vi ønsker å gi kalendereiere i Oslo og Akershus mulighet til å oppdage eventyret i nye og gamle områder, finne naturroen, mulighetene og magien. Kalenderen for neste år vil gi deg turbeskrivelser fra lokalkjente, fra alle markas deler og litt til.

Ønsker du å dele hele marka med familie, venner eller kolleger er dette julegavetips til deg som er tidlig ute. Ved kjøp av kalenderen bidrar du til NOAs arbeid til å ta vare på vårt grønne Oslo, spre naturkunnskap og glede.

MARKAKALENDER 2016

149,- /stk.

Porto og ekspedisjonsgebyr kommer i tillegg.

Rabatt ved kjøp av mer enn én kalender. Priser:

1 eks. kr 149,-
2–5 eks. kr 139,-/stk.
6–10 eks. kr 124,-/stk.
11–20 eks. kr 109,-/stk.
Be om pris ved bestilling av mer enn 20 eks.

Markakalenderen utgis av NOA. Kalenderen måler 21cm bredde og 29cm høyde.

BESTILL I DAG: Klipp ut kupongen, send bestilling til noa@noa.no eller ring NOA på 22 38 35 20. Kalenderen er klar for utsendelse i begynnelsen av november. Kommer du innom Vøienvolden i kontorets åpningstid slipper du porto og gebyr.

Jeg bestiller herved eksemplar/er av NOAs Markakalender 2016.

Kalenderen koster **149,-/STK.**, porto og ekspedisjon kommer i tillegg.

DET GIS RABATT VED KJØP AV MER ENN EN KALENDER – SE PRISER*

.....
Navn

.....
Adresse

.....
Postnummer og sted

*PRISER: 149,-/stk. • 2–5 eks. 139,-/stk. • 6–10 eks. 124,-/stk. • 11–20 eks. 109,-/stk.
Be om pris ved bestilling av mer enn 20 eks.

ADRESSATEN
BETALER
FOR SENDING
I NORGE

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Svarsending 2209
0091 Oslo